

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 554.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473802848/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- og 1500-tallets ridderromaner, bliver ganske fortunlet ved læsningen af disse og giver sig til at optræde som vandrende ridder i (mis)lykket efterligning af heltene heri. – *geskæftige Vædsker*: humoristisk henvisning til oldtidens og middelalderens sygdomslære: humoralpatologien, der forklarede fysiske og psykiske anomalier ved en forskydning i den »naturlige« balance mellem de fire legemsvæsker: rød galde (lat. cholera rubra), sort galde (lat. melancholia), hjernevæske (lat. flegma) og blod (lat. sangvis). – *fermentere*: gære. – *Blod (...) Blek, som løber om i Aærene*: denne forklaring forudsætter til gengæld den moderne, på dissektioner og eksperimenter byggede fysiologi, der fortrængte humoralpatologien, nærmere bestemt den eng. læge W. Harveys epokegørende påvisning af blodets kredsløb (1628). – *som elsker hende*: som har elsket hende (og stadig gør det).
- 366 *Hurtighed*: smilde. – *Credit*: anseelse, bevågenhed. – *hans Stand og Vilkør*: hans sociale status og økonomiske stilling. – *Knuden*: vanskeligheden. – *skabe Penne-fieder*: tilskære penne af gåsefjer. – *Dintfæs*: ty.: blækhus.
- 367 *Phedermesser*: Federmesser, ty.: pennkniv. – *Sandbüchs*: ty.: sandbøsse; man strøede sand på det nyskrevne for at tørre blækket. – *confireret med*: sammenholdt med, korrekturlæst på grundlag af. – *Klakken*: kladden.
- 368 *Dogenichter*: driverter. – *Rdlr.*: rigsdaler, se n.t.s. 11. – *Mærk*: se n.t.s. 216. – *avanceret*: komme videre. – *Summa lateris*: lat.: sidens sum. – *hendi (...) The sand*: hentet for 2 sk. te. – *skilling*: se n.t.s. 84. – *Qvint*: den femte og højeste streng. – *Luth*: i datiden alm. udbredt strengeinstrument af guitar-type (men med hvelvet kasse og knækket hals).
- 369 *β(β)*: skilling, se n.t.s. 84. – *Skriver*: skriv (bydemåde flertal). – *Skabehalse*: fjolser, slyngler. – *Lys*: til at varme lakken, se fig. note. – *Zagnet*: laksegl, hvormed man lukkede brevet. – *Lak*: se foreg. note.
- 370 *Memorian localem*: lat.: stedsans (her bøjet i afhængighedsfald, fordi det er genstandsled i sætningen). – *hen*: henne. – *Type*: kaldenavn for høns.
- 371 *Barbeer*: de fleste barberer i Kbh. var tyskere på komediens tid, jvf. *Mester Gert Westphaler*. – *Ich bin (...) nicht aufgestanden*: ty.: jeg har allerede været her to gange i dag for at barbere herren, men herren var endnu ikke stået op. – *Es ist (...) Witter heute*: ty.: det er et grusomt vejr i dag. – *Ich weiss (...) passiret ist*: ty.: jeg ved ikke, hvordan det dog er fat med verden, jo mere man lever, jo galere går det, man hører og ser intet andet end ondt. Herren har måske hørt, hvad der er sket i de sidste dage.